

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0052/2011
Ústav: Ústav navrhování III.
Student(ka): **Bc. Kateřina Benedová**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Tomáš Rusín**
Konzultanti diplomové práce:

Akademický rok: **2011/12**

Název diplomové práce:

Český Krumlov - Revitalizace zóny Ambit

Zadání diplomové práce:

Cílem projektu je navrhnout využití a zástavbu území 3,33ha v centrální části Českého Krumlova. Koncepce se odvíjí jak z analýz současného stavu a strategií do budoucna, tak z kontextu historického města.

Seznam odborné literatury:

Český Krumlov, září 2008

Územní plán města Český Krumlov, zpracovatel: Ing.Arch. Pavel Koubek UK-24, Urbanistický atelier, Praha, únor 2006

Český Krumlov - od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví, Martin Gaží a Petr Pavelec, Národní památkový ústav, České Budějovice, 2010

Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku - 1.díl, Karel Kučera, Libri, Praha 1996

Příběh Města Český Krumlov, kolektiv autorů, Město Český Krumlov 2009

Rozsah grafických prací:

Rozsah grafických prací:

- situace v měřítku 1 : 1000 a více – širší vztahy
- situace v měřítku 1 : 500, (dopravní obslužnost, pěší tahy, hlavní vstupy a vjezdy, řešení parku a zeleně),
- půdorysy podlaží v měřítku 1 : 200 se schematickým zakreslením vnitřního vybavení
- dva řezy v měřítku 1 : 200
- čtyři pohledy v měřítku 1 : 200
- dvě perspektivy – zákresy do fotografií
- jedna perspektiva interiéru
- model .

Výkresy budou umístěny na samostatném formátu A 1 budou obsahovat grafické měřítko

Rozsah průvodní zprávy:

Průvodní textová zpráva bude obsahovat tyto kapitoly:

- zdůvodnění urbanistického kontextu stavby
- zdůvodnění architektonického řešení stavby
- popis provozních a prostorových vztahů uvnitř objektu
- technický popis konstrukčního řešení a použitých materiálů
- rozsah do 5 stran A4.

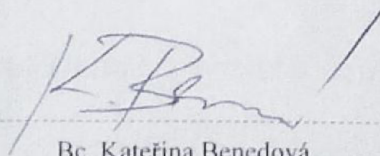
Seznam odborné literatury:

Viz předchozí strana

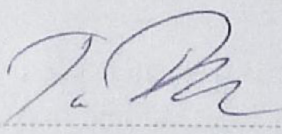
Termín zadání diplomové práce: 20.2.2012

Termín odevzdání diplomové práce: 11.5.2012

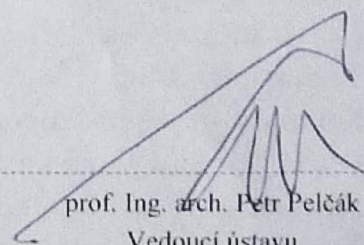
Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Kateřina Benedová
Student(ka)

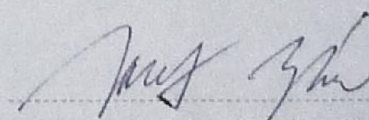

doc. Ing. arch. Tomáš Rusín
Vedoucí práce

prof. Ing. arch. Petr Pelcák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 20.2.2012

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
Děkan

 KULTURNÍ CENTRUM AMBIT - ČESKÝ KRUMLOV
AMBIT - revitalizace bývalé průmyslové zóny v blízkosti historického jádra města
s návrhem víceúčelového kulturního centra - **průvodní zpráva**

Český Krumlov

Český Krumlov je okresním městem stejnojmenného okresu na jihu Čech. Trvale zde žije 13 752 obyvatel a ročně jej navštíví okolo 1 200 000 turistů. Od roku 1992 je zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO na základě splnění kritéria iv.

Město má zpracovaný územní plán (urbanistický atelier UK24) z roku 2006, strategický plán rozvoje města s analytickou i návrhovou částí z roku 2008, akční plán s podrobně rozpracovanými vizemi a cíli v konkrétních rozvojových oblastech a další dokumenty obsahující množství statistických dat. Tato studie je vypracována na základě těchto dokumentů a jejím cílem je analyzovat a lokalizovat územní rozvojový potenciál intravilánu města a navrhnout konkrétní urbanistické řešení dané lokality.

Demografické hodnoty města poukazují na stagnaci v počtu obyvatel, která je dána, i přes kladný přirozený přírůstek, záporným migračním saldem. Pryč se stěhují zejména lidé se vzděláním ve speciálních oborech, kteří ve městě nenalézají uplatnění. Většina ekonomicky aktivních obyvatel se živí v odvětví cestovního ruchu a služeb, porovnatelné množství je zaměstnáno v průmyslu (Schwan Cosmetics ČR s.r.o., Schwan - Stabilo ČR s.r.o., Lira, Linde, Zambelli -technik, s.r.o.) a stavebnictví.

Více než polovina lidí se nehlásí k žádnému náboženskému vyznání, z věřících patří nejvíce do římskokatolické církve.

Hlavním hybatelem ekonomiky ve městě je turistický ruch. Ovšem i při čísle (kvalifikovaný odhad) 1 200 000 návštěvníků je ve městě evidováno pouze 210 056 přenocování ročně. Jedním ze strategických cílů města je toto číslo zvýšit pomocí nabídky dalších atraktivních aktivit ve městě i v nejbližším okolí.

K největšímu rozmachu stavební činnosti od začátku 18.století došlo v Krumlově až za minulého režimu. Jedná se především o panelové domy na sídlišťích. Domovní fond není tudíž extrémně starý, o jeho kvalitě je ovšem třeba pochybovat.

Historie

Jméno města Krumlov je odvozováno z německého výrazu "Krumme Aue", který je překládán jako "Křivý luh". Tento název byl odvozen z přírodních podmínek, konkrétně z tvaru území, na němž se město rozkládá - to leží v esovitě zakřivených meandrech řeky Vltavy. Na latinských listinách je nazýváno Crumlovia či Crumlovium. První zmínka je zachována v písemnosti z roku 1253, kde je Krumlov označován coby Chrumbenowe.

První část osídlení města vznikala spontánně pod krumlovským hradem, osídlili ji především lidé, jejichž existence byla spjata se zajišťováním hospodářského chodu hradu. Druhá část osídlení města probíhala v místech, kde dosud žádné sídliště nestálo, což umožnilo vznik náměstí v centru o čtvercovém půdorysu. Z rohů náměstí vyběhají ulice směřující k městským hradbám. Mezi obyvatelstvem byla již od počátku zastoupena jak česká, tak i německá národnost, o něco méně se vyskytovali i Italové. Z listiny Jindřicha I. z Rožmberka z roku 1309 pocházejí první písemné zmínky o skutečném městě.

Město i hrad za vlády rodu Rožmberků zaznamenaly největší rozkvět a byly hlavním sídlem rodu. Během jejich letité vlády se zde významně rozvíjela řemesla a obchod, stavěly se honosné měšťanské domy. Byly zbudovány masné krámy a pivovary. K roku 1376 mělo město již 96 domů.

Za vlády Viléma z Rožmberka Krumlov získal jeho četnými přestavbami renesanční ráz. V roce 1555 spojil městské části Latrán a Staré město v jeden správní celek, aby předešel četným sporům mezi jeho obyvateli o různá městská privilegia.

V lednu 1611 město čelilo útoku pasovských vojsk, za třicetileté války bylo obsazeno císařskými vojsky a roku 1648 do města vpadli Švédové. Císař Ferdinand II. Habsburský udělil vládu nad městem roku 1622 štýrskému rodu Eggenberků. Tento rod držel Krumlov do počátku 18. století a ve své poslední, třetí generaci výrazně ovlivnil vzhled města

i zámku velkorysou stavební činností a značným kulturně-společenským děním. Po vymření rodu Eggenberků nastupuje na krumlovské panství rod

Schwarzenberků. Díky pozbytí významu Krumlova jako šlechtické rezidence se město ubránilo proměně v průmyslové centrum, a tak si ponechalo s malými obměnami svůj renesančně-barokní charakter dodnes.

Urbanistický návrh: Jitona - Lira - Ambit

Mezi neaktuálnější transformační území patří bez pochyby lokality bývalé továrny Jitona na pravé straně Budějovické ulice při křižovatce U Trojice, areál bývalé výrobní rámy Lira mezi křižovatkou U Trojice a řekou Vltavou a území bývalého areálu grafiky bratří Porákových podél pravého břehu Vltavy mezi Porákovým mostem a ulicí Na Svahu. Jedná se o plochy v intravilánu města s dobrou dostupností a s návazností na centrum města. Tato území jsou taktéž na očích všem, kteří přijíždějí do města od Českých Budějovic - tedy největšímu množství turistů - a zpustlé brownfields nepříspějí k dobrému image města.

Přesto se většina stavebního rozvoje odehrává na okrajích města, což je sice developersky výhodnější - není zde takový tlak ze strany památkového úřadu - ale pro centrum města, jež se postupně stává skanzenem, má vytváření dalších monofunkčních center na okrajích zhoubné následky.

Pro perspektivní vývoj města je důležité zvýšit atraktivitu centra a zjednodušit jeho přístupnost pro místní obyvatele. Pěší cesta do centra je z velké části krumlovských sídlišť spíše nepříjemná a parkovací kapacity bývají polovinu roka vyčerpané a celoročně zpoplatněné. Není tedy divu, že člověk dá přednost pivu ze supermarketu a televizi doma namísto návštěvy restaurace a kulturního zážitku z divadla. Právě ve výše zmíněných lokalitách se nabízí vybudování příjemné pěší a cyklistické stezky jako spojnice sídliště Mír, Za Nádražím, Domoradic a centra. Také je zde prostor pro vybudování kvalitního bydlení (alternativě k panelákovým bytům) v pěší dostupnosti od centra.

Mezi další strategické cíle města, které se dají řešit na těchto územích, patří zvýšení počtu přenocování. Přes enormní množství turistů, jež město navštíví, přes noc jich zůstává pouze malé procento. Zvýšení tohoto procenta mají napomoci různé produkty pro cestovní ruch v podobě zájezdových balíčků atd. a zejména realizace multifunkčního kulturně vzdělávacího a společenského centra (v Akčním plánu ČK z roku 2008 bod 2.2.5.1). Toto centrum by mělo za následek rozmach kongresové turistiky a tím i kýžené množství lidí zůstávajících přes noc.

Na základě analýz je nejvhodnější náplní pro území areálu Jitony smíšené využití. Je zde dobrá dopravní dostupnost a výhodná orientace ke světovým stranám. Jako bariérový dům je možné zde umístit administrativní budovu v podélné ose s Budějovickou ulicí. Dále návrh počítá s individuálním bydlením městského typu na svazích údolí a příslušnou občanskou vybaveností - mateřskou školou, večerkou, příp. komunitním centrem.

Areál Liry mostem navazuje na území Ambitu. Jedná se o jižní svah nad řekou ideální pro bytové domy do maximální výšky 4np. Na tento komplex na protějším břehu řeky naváže kultivovaný městský park vytvářející příjemnou kulisu pěší spojnici s historickým jádrem města a multifunkčnímu centru s přilehlým hotelem. Pro umístění centra je nejvhodnější západní část území, tedy nejbližší ke středu města - zjednoduší se tak pěší dostupnost.

V další části studie je podrobněji rozpracována revitalizace zóny Ambit.

Urbanistický návrh - Ambit

Území bývalé grafítky se nachází v ohybu řeky Vltavy na jejím pravém břehu. Mostem je spojeno s historickým centrem města u pivovaru Egenberg. Na počátku 19. století se na tomto místě nacházela přádelna, kde se vyrábělo sukno pro rakousko-uherskou armádu. Po ničivé povodni 1848 přádelna krachuje a je zde zbudována továrna na zpracování grafitu. Regulační plán z roku 1896 dokládá, že vstupní prostor před továrnou byl parkově upraven v historizujícím stylu s cestní sítí citující barokní schéma trojzubce. Ve středu parku se nacházela kruhová fontána. Dále zde vedl přímý mlýnský náhon.

Obnovení tohoto náhonu je jedním z ústředních motivů návrhu. Vytváří se tak příjemné kultivované nábřeží s charakterem městského parku. Trasa vodního kanálu sleduje zprvu původní stopu, pak se však stáčí a poskytuje prostor budově hlavního sálu multifunkčního kulturního centra. Jelikož jez u pivovaru, který vytvářel potřebné převýšení pro funkční mlýnský náhon je již zrušen, je hladina vody poměrně hluboko. Svahování nábřeží však poskytuje prostor pro elegantní terasové úpravy a pobytové schody pro různé rekreační aktivity. Objem zářezu náhonu zároveň poslouží jako protipovodňové opatření - poldr.

Objekty bývalých jatek s výhledem na centrum jsou v návrhu využity pro ateliéry, showroomy a dílny místních umělců - jejich shluk vytváří společně s valem Objíždkové ulice skromné náměstí. Jediným památkově chráněným objektem na tomto území je bývalá výrobní hala grafítky - nápadná svou délkou a pravidelným rytmem oken a ideální pro funkci hotelu s restaurací. Samotné multifunkční kulturní, vzdělávací a společenské centrum je navrženo do tří propojených objektů - budova se salonky, malým sálem a administrativou svou hmotou navazuje na objem hotelu a akcentuje tuto linii částečným vykonzolováním nad řeku, hlavní multifunkční hala sleduje svou orientací linku říčního nábřeží a s první budovou je spojena jednopodlažním objemem foyer. Uspořádání objektů dává vzniknout předprostoru městského charakteru. Budova kavárny na protější straně náhonu opticky uzavírá prostor mezi hotelem a malou budovou centra.

Parkování je řešeno přirozeně, na terénu v zeleni. Splývá s parkem, má minimální stavební nároky a nevyžaduje žádné trvalé změny území.

Hlavní pěší tepna se vine podél břehu vltavy a dále po pravém břehu náhonu. Aby byla cesta pro chodce zajímavá a příjemně ubíhala i při každodenní rutině, je zde množství takzvaných záchytných bodů, kterými je možné si ji v mysli rozdělit na úseky - ohyb kolem parkoviště, křížení s alejí, napojení chodníku od silnice, kavárna, most, průchod valem, ateliéry. Průchody valem jsou koncipovány jako osvětlené tunely, jež lákají ke vstupu, zvou člověka na druhou stranu, prozkoumat, co ze svého stanoviště nevidí. Ostroh vzniklého ostrova v místech, kde se náhon odděluje od řeky, je akcenován uměleckým dílem - sochou například z dílny kameníků místní uměleckoprůmyslové školy nebo zdejšího sochaře Miroslava Párala.

Architektonické řešení

Z urbanistické studie se odvíjí i architektonický návrh objektů víceúčelového kulturního centra. Jeho budovy nepřesahují maximální výškovou hladinu okolní zástavby - 3 nadzemní podlaží a svým objemem a umístěním respektují jak památkově chráněnou soukenku/grafítku, tak přirozenou konfiguraci území.

Vstupní předprostor v podobě malého náměstí je definován zářezem náhonu a objemy navrhovaných staveb. Při příchodu alejí lemovanou cestou vedoucí z „parkového“ parkoviště se nám tato piazzetta otevírá znenadání, zatímco přicházejí z města, vedení pravidelným rytmem oken historické stavby, vnímáme průčelí hlavní budovy kulturního centra i komorní náměstí pozvolna.

Menší budova kulturního centra (B) půdorysně navazuje na linii bývalé soukenky/grafítky (C) a objemem se sedlovou střechou cituje její tradiční formu. Objekt hlavní budovy kulturního centra (A) je stočen paralelně s říčním tokem a objemově odpovídá náplni. Jde o veskrze jednoduchý objem, jež pojímá všechny funkce určeného provozu a zároveň umožňuje vytvoření adekvátně důstojného prostoru. Oba domy spolu korespondují nejen materiálově, ale i pojetím oproštěným od zbytečných formalit. Nesnaží se konkurovat městu a jeho geniu loci, ale kladou si za cíl vytvořit mu důstojný vstup. Jejich půdorysná kompozice dává vzniknout koherentnímu prostoru s jistou dávkou napětí tvořenou právě neortogonálním uspořádáním. Budovy mohou sloužit společně pro větší události nebo každá zvlášť pro akce komornějšího rázu.

Malebné umístění města v meandrech řeky Vltavy skýtá jisté nevýhody, které nelze v navrhování nové zástavby opomenout. Jedná se o ohrožení povodní. Velká část historického jádra se nachází právě v záplavovém území.

Před výstavbou první přehrady Vltavské kaskády - Lipna bylo toto území pravidelně zaplavováno a domy již ve svém návrhu byly koncipovány tak, aby se s tímto úkazem bylo možno poměrně snadno vypořádat. Odpovídala tomu bytelná konstrukce i dispoziční řešení, kdy se hlavní obytné místnosti i sklady umísťovaly do vyšších pater. Od počátku regulace toku řeky se město potýkalo s větší povodní pouze jedenkrát a to v roce 2002. Tenkrát byly odhaleny nedostatky novostaveb, přestaveb a nástaveb, které nerespektovaly původní koncepci místního stavění a naopak zúročeny opomíjené výhody původní zástavby.

V nedávné době byly dokončeny práce na snížení hladiny řeky dodatečným vyhloubením profilu koryta, což by mělo snížit pravděpodobnost zaplavování města.

V návrhu zastavění zóny Ambit je brán maximální zřetel na kontext stávající historicky cenné stavby -soukenky/grafitky - a tudíž nepřipadá v jejím okolí do úvahy vytváření zvýšených ploštem na podpěrách, garážových blocích a podobně. Snahou je na ni nenásilně navázat domem řešeným tak, aby byly škody působené případným zaplavením co nejmenší a snadno odstranitelné. Od toho se odvíjí návrh dispozic i konstrukce. Oba objekty jsou nepodsklepené, hlavní nosná konstrukce je monolitická železobetonová, založená na betonové desce. Hlavní reprezentační sály, sklady, technologické provozy, archiv a kanceláře jsou umístěny do 2. a 3. nadzemního podlaží a 1. nadzemní podlaží je řešeno střídavě, v podstatě jako zázemí s minimem vodou poškozitelných materiálů a provozů.

Ústředním motivem budovy A je velký sál vyzdvihnutý na dvou podnožích a zpřístupněný po dvojici jednoramenných schodišť osvětlených střešními světlíky. Toto hmotové uspořádání dává vzniknout převýšenému foyer, taktéž s horním osvětlením, a uvolněnému prostoru celého parteru, kde se nacházejí toalety, bar se zázemím, šatna a v zadní části zázemí účinkujících a velký nákladní výtah pro dopravu kulis i případnou evakuaci nábytku z 1.np při hrozbě záplavy. Samotný sál s rovnou podlahou o výměře 603m² má světlou výšku 8m a balkon na úrovni 3.np. Jeho kapacita je variabilní v závislosti na druhu pořádané události (např.uspořádání klasické divadlo 506+40 osob) a byla navržena v souladu s potřebami a ambicemi města. Sedadla je možné odstarnit a využít pak sál pro plesy, alternativní divadelní konfigurace, koncerty a jiné. Převýšené jeviště ve východní části je zpřístupněno jak rampou a schody přímo ze sálu tak vlastním schodištěm ze zázemí účinkujících. Dalším významným atributem je přítomnost denního světla vítaná zvláště při celodenních konferencích a kongresech. Sál je nepřímým osvětlen z prostorů schodišť, které nejsou, na rozdíl od celoproskleného parteru, vizuálně propojeny s exteriérem, dochází tak k příjemnému efektu rozptýleného světla odraženého od plných stěn a lepší koncentraci diváků na dění na jevišti. Kvůli zajištění univerzálnosti využití sálu je možno z akustických důvodů či požadavků jiného světelného prostředí zatemnit prosklené stěny těžkými závěsy s automatickým ovládáním.

Konstrukce je tvořena železobetonovými sloupy v roztečích 4m po obvodu budovy a jádry z téhož materiálu v její centrální části. Tyto vynášejí železobetonovou desku podlahy sálu, která je po stranách podepřena sloupy po 8m a vynáší konstrukci stěn sálu. Ta podpírá vazníky z ocelové příhradoviny nesoucí střechu (ocelové vaznice, trapézový plech, tepelná izolace ve spádě, měkčené PVC), zavěšené balkony, akustický podhled sálu, vzduchotechnické rozvody a osvětlení. Světlíky jsou tvořeny ocelovou konstrukcí uloženou na obvodovou železobetonovou stěnu a konstrukci sálu a strukturálním zasklením. Strukturální zasklení z izolačního dvojskla je použito i na obvodovém plášti v 1.np. Obvodová železobetonová stěna je obložena tepelnou izolací z minerální vlny. Povrchová úprava exteriéru i interiéru je zhotovena v minerální ušlechtilé omítce, v interiéru technologií benátského štku. Podlaha 1.np je tvořena litym terazzem, sál je proveden v klasických dřevěných parketách, přidružené provozy a zázemí v betonových stěrkách. Svody dešťové vody jsou vedeny při výtahových šachtách.

Hlavní vstup do budovy B se nachází na její západní straně přímo naproti hlavnímu vstupu do restaurace. Navazující foyer se šatnou je převýšené. V 1.np, které je tak jako u budovy A prosklené, se nacházejí 2 variabilní salónky o výměrách 90m² s přílehlými šatnami pro účastníky workshopů a podobných aktivit nebo pro účinkující či přednášející. Malý sál ve 2. nadzemním podlaží o 180m² je převýšený až do krovu, s rovnou podlahou, vybavený skladem praktikáblů a dalšího nábytku pro jeho maximální variabilitu využití a pojme až 130 diváků. Chodba na severní straně, taktéž převýšená, je osvětlena prosklením ve střeše. Kancelář správy centra se zázemím, archiv a technologie se nacházejí v podkroví. Pro zachování neporušeného a kompaktního objemu domu je potřebné osvětlení zajištěno střešními okny.

Konstrukce je tvořena železobetonovými sloupy o roztečích 4m a nosnými železobetonovými příčkami. Obvodová stěna v 1.np je tvořena strukturálním zasklením a ve 2.np železobetonem s vrstvou tepelné izolace. Na vynesení sedlové střechy jsou užity ocelové rámy v horní části stažené táhlem a po obvodě železobetonovou stěnou a stropem, v podélném směru zavětřovány ocelovými profily. Střecha je opatřena tepelnou izolací a pojistnou hydroizolací, krytina je tvořena tak jako u vedlejší historické budovy bobrovkou avšak v současném provedení z černého betonu. Dešťová voda je odváděna skrytými žlaby a titanizinkovými svody obdélníkového průřezu na fasádě.

seznam literatury:

český krumlov, územní plán města, fáze III - návrh řešení
- ing.arch. pavel koubek, uk-24, urbanistický atelier, praha, 2006

strategický plán rozvoje města český krumlov - analytická část
strategický plán rozvoje města český krumlov - návrhová část
akční plán 2008 -městský úřad český krumlov, 2008

průzkum spokojenosti obyvatel
-pro městský úřad český krumlov - raven, eu advisory, 2008

databáze statistických údajů - čsú - sčítání lidí domů a bytů 2001
- www.ckrumlov.cz - statistiky 2007

Český Krumlov - od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví, Martin Gaži a Petr Pavelec, Národní památkový ústav, České Budějovice, 2010

Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku - 1.díl, Karel Kučera, Libri, Praha 1996

Příběh Města Český Krumlov, kolektiv autorů, Město Český Krumlov 2009